

ЛЕКСИЧНА КОНТАМІНАЦІЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Медвідь О.М., к.філол.н., доц.,
Трояновська Ю.В., студ. ПР-41

Контамінація як мовне явище завжди привертало увагу мовознавців. Слід зауважити, що її вивчали переважно на лексичному матеріалі, і окремі контаміновані одиниці вже увійшли до основного словникового фонду.

Актуальність досліджень у цій сфері лексикології слів-гібридів в англійській мові, відсутність досліджень їх у іноземній лінгвістиці, пов'язаних з визначенням структурних і логічно-семантичних особливостей контамінованих одиниць, особливо створених в текстах науково-технічної літератури. Однією з особливостей сучасного англійського словотвору є широке розповсюдження нових слів завдяки процесу контамінації.

Контамінація - поєднання в мовленні структурних елементів двох мовних одиниць на основі їхньої структурної схожості чи тотожності функціональної або семантичної близькості слів. Типічно, гібридні слова є неологізмами: *autocade* - *automobile* + *cavalcade*; *motel* - *motor* + *hotel*.

Постановка проблеми виникнення контамінованих одиниць належить ще зарубіжним лінгвістам кінця XIX століття. Перші телескопічні похідні, створені в англійській прозі і поезії, відображали гумористичну картину побуту суспільства. Посилаючись на твори Дж.Чосера (*Callistope* - *Callisto* + *Calliope*), В.Шекспіра (*triumphirate* - *triumph* + *triumvirate*, що означав «трійка, тріумвірат»), Е.Спенсера (*wrizzled* - *wrinkle* + *frizzle*, в перекладі означає «в глибоких зморшках»), Д.Мільтона (*witticaster* - *wit* + *criticaster*, має значення «дотепник»). Проте деякі науковці вважають, що контаміновані одиниці виникли в англійській мові завдяки англійському письменнику Чарльзу Л.Додгсону, відомий під псевдонімом Льюїс Керол, у книзі «Аліса в країні чудес». Він часто використовував такі слова для досягнення гумористичного ефекту у своїй роботі: *mimsy* - *miserable* + *flimery*; *slithy* - *slimy* + *lithe*; *manxome* - *monstrous* + *fearsome*; *galumphing* - *gallop* + *triumphant*.

У зв'язку з вивченням контамінації виникають два важливих питання:

1) питання про те, на якому рівні існує дане явище – мовному чи мовленнєвому;

2) питання про співвідношення результатів контамінації з літературною нормою: чи є контамінація джерелом мовленнєвих помилок, чи є утворені одиниці нормативними.

Серед чинників, які зумовлюють появу нових слів - потреба номінації і комунікації, поміж критеріїв, які є показниками новизни слів, слід відокремити новизну форми і змісту, денотатів, які ці слова відбивають, а також сприйняття мовно-мовленнєвих утворень новими носіями мови.

Аналізуючи семантичні особливості телескопічних слів, виявляється нове значення, утворене значеннями складових елементів слова. Значення похідного слова, утвореного в результаті зрощення, включає повністю або частково значення його структурних компонентів. Зміна форми слова призводить до зміни змісту цього слова, оскільки зміст телескопічної одиниці не завжди дорівнює сумі значень її компонентів або навіть визначається детермінантом «зрощення, комбінація». В результаті проведеного морфологічного та словотвірного аналізів було виділено структурні особливості гібридних слів. Частіше такі слова мають в своєму складі два слова. Враховуючи складність структури, допускається поділ слова на три частини, оскільки можливою є і подвійна контамінація: *vog- vulcanic + smog=smoke + fog*. Морфологічний аналіз показав, що найбільш продуктивною основою слів є іменник. Велика кількість термінів свідчить про те, що гібридні слова найчастіше вживаються в текстах наукового і публіцистичного стилів, рідше - в художньому.

Отже, в сучасній англійській мові телескопічні утворення стають все більш багаточисельними. Цьому сприяє як загальна тенденція мови до аналітичності, так і можливість передати експресивно-оцінюючі конотації в стислому вигляді.